

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, økonom - cand. Scient. Adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Kritisk notat ¹ : 1. udg. 16.12.22, udbygget 2. udg. 17.12.22
- 18.12.22, 3. udg. 25.12.22

SVM – REGERING OG

REGERINGSGRUNDLAG:

**Foringelser af velfærd, lønmodtagervilkår
og grøn omstilling!**

**Er Mette Frederiksen og S på vej tilbage til
”corydonismen”?**

---

¹) Notatet danner i forkortet form grundlag for en økonomisk kommentar lørdag d. 17.12.22 i dagbladet ”Arbejderen”.
<https://arbejderen.dk/blog/svm-regering-s-saelger-ud-af-velfaerd-ogloenmodtagerrettigheder/>

Indholdsfortegnelse:

MANCHET:	3
I. TILBLIVELSEN.	3
LØFTEBRUDSREGERING?	3
II. DET POLITISKE INDHOLD.	4
BORGERLIG REFORMPOLITIK, NAVNLIG PÅ SKATTEOMRÅDET.	4
VELFÆRDEN GENERELT UNDERGRAVES.	6
FORRINGELSER PÅ CENTRALE VELFÆRDSOMRÅDER.	8
OGSÅ LØNMODTAGERKÅR FORRINGES.	9
KØB PÅ GRØNNE AMBITIONER.	10
III. PERSPEKTIVER.	12
BEGRUNDELSER FOR "NØDVENDIG POLITIK" HOLDER IKKE.	12
KONKLUSION: S TILBAGE I "CORYDONISMEN"?	14
DAGENS TEGNING: BLÅ BLOK	17

MANCHET:

Trods pletvise forbedringer (løft af off. løn, psykiatri og tekn. uddannelser) vender S med det ny regeringsgrundlag på lange stræk tilbage til "corydonismens" højrekurs (med topskattelettelse, privatisering og forringelser af velfærd og lønmodtagerkår).

I. TILBLIVELSEN.**LØFTEBRUDSREGERING?**

De langstrakte regeringsforhandlinger er endt med en centrum – højre regering med SV som bærende akse, men herudover med M som regeringspartner.

Regeringen kunne betegnes: "Løftebrudsregeringen".

At Venstre indgår i et sådan projekt med Mette Frederiksen som fortsat statsminister er i sig selv ensbetydende med et bemærkelsesværdigt løftebrud, al den stund partiet før valget betegnede Mette Frederiksen som "rædsels- og svigefuld" og kategorisk afviste at gå i regering med hende. Og både V og M har måttet opgive de lige så kategoriske løfter om en advokatvurdering af Mette Frederiksens rolle i minksagen – og dermed om potentiel rigsretssag.

At centrale borgerlige spillere har måttet æde deres hysteriske, ja til tider nærmest hadefulde personhætz før og under valgkampen i sig igen, kan man naturligvis kun glæde sig over.

Mindre godt er det, at **løftebruddene i forbindelse med den nye regering ikke begrænser sig til de borgerlige partier heri (V+ M)**. Ganske vist Socialdemokratiet påberåbt sig udtrykkeligt at være gået til valg på "en regering hen over midten"² og

²) Jf. Tv2 (Laura Byager Rabøl): Derfor går Mette Frederiksen til valg på en regering en over midten. 05.10.22.

<https://nyheder.tv2.dk/politik/2022-10-05-derfor-gaar-mette-frederiksen-til-valg-paa-en-regering-henover-midten>

dermed hævdedet ”kun at gøre, hvad man forud sagde”, men det må huskes, at S samtidig også førte valgkamp på en parole om ”Rødt flertal for en grøn fremtid”.³

Socialdemokratiet har således – pænest formuleret – sendt tvetydige signaler og – mindre pænt sagt – båret kappen på begge skuldre, således at man uanset valgets udfald kunne falde tilbage på tidligere udsagn,

Valgresultatet indebar faktisk et rødt flertal sammen med de nordatlantiske mandater og det røde flertal sikrede også Mette Frederiksen posten som ”kongelig undersøger”. Men trods hensigtserklæringen om at ville et ”rødt flertal”⁴ valgte Mette Frederiksen alligevel IKKE at bruge denne flertalsmulighed, men i stedet at søge samarbejde til højre og har nu trukket S ind i en centrum-højre regering.

SVM-regeringen repræsenterer således også løftebrud fra S.

II. DET POLITISKE INDHOLD.

BORGERLIG REFORMPOLITIK, NAVNLIG PÅ SKATTEOMRÅDET.

Det må på den ene side anerkendes, at der på enkelte områder er **gode elementer**⁵ i det mellem S og V+M aftalte regeringsgrundlag: ”Ansvar for Danmark”.⁶ S må krediteres for at have opnået flere midler til løft af offentlige lønninger (1 mia. i 2024 stigende til 3 mia. kr. i 2030) og til styrkelse af erhvervsuddannelserne (op til ½ mia. kr. årligt). Og de forhøjede dagpenge de første 3 måneder af ledighedsperioden fastholdes.⁷ Det må også anerkendes som et positivt element i det nye

³) Socialdemokratiet: Rødt flertal = grøn fremtid. Tweet fra Socialdemokratiet. 07.10.22.

<https://twitter.com/spolitik/status/1578257663196119040?lang=da>

⁴) Socialdemokratiet: Rødt flertal = grøn fremtid. Tweet fra Socialdemokratiet. 07.10.22.

<https://twitter.com/spolitik/status/1578257663196119040?lang=da>

⁵) Jf. Overgaard, Henning: Regeringsgrundlaget er faktisk ganske afbalanceret. Politiken, 25.12.22

⁶) Jf. SVM – regeringen: Ansvar for Danmark.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

⁷) Jf. Overgaard, Henning: Regeringsgrundlaget er faktisk ganske afbalanceret. Politiken, 25.12.22

regeringsgrundlag, at der bredt har været enighed om, at bevillingerne til psykiatrien over en 10 – årig periode øges med yderligere 3 mia. kr. fra + 1 mia. kr. til + 4 mia. kr. Endelig fastholdes "Arne-pensionen" ⁸ i regeringsgrundlaget, men der var på den anden side allerede inden valget IKKE flertal for at afskaffe den.

MEN: Enkelte positive elementer ændrer ikke ved, at Socialdemokratiet i regeringsgrundlaget på den anden side på lange stræk har accepteret **væsentlige forringelser af velfærden og lønarbejdernes rettigheder**. S erklærede i sin valgkampagne ellers at ville "forbedre vilkårene i og for velfærden".⁹ Men også det løfte er brudt i det ny regeringsgrundlag, hvor man har givet store indrømmelser til Venstre i form af en stærkt borgerlig "reform" politik.

Udbudsreformer, som vi kender dem fra 10'ernes borgerlige regeringer OG fra Thorning – Corydon regeringen (RSSF), står centralt i regeringsgrundlaget. Arbejdskraft-udbuddet skal i 2030 således øges med 45.000 fuldtidspersoner.¹⁰ Men udbudsreformer betyder - som altid - forringelser for de i forvejen fattige og endnu mere forkælelse af de i forvejen rige. Således også i "Ansvar for Danmark", hvor (top)skattelettelse, beskæring af offentlige ydelser (kontanthjælp og SU), forringelse af velfærd (uddannelse) og lønmodtagernes rettigheder (fjernelse af helligdag) skal øge arbejdskraftudbuddet.

På **skattesiden** er hovedslagnumret i denne forbindelse topskattelettelse, som der nærmere indebærer, at topskattegrænsen for det første hæves fra ca. 600.000 til 750.000 kr. For indkomster i dette interval indføres dernæst for det andet en ny mellemskat, for hvilken skatteprocenten sænkes fra 15 til 7½ pct. Først over 750.000 bibeholdes den gamle topskatteprocent på 15.

Man har her påberåbt sig, at også almindelige lønmodtagere betaler topskat og ¹¹dermed får gavn af forhøjelsen af topskattegrænsen. Virkeligheder er dog, at 2/3

---

⁸) Jf. Overgaard, Henning: Regeringsgrundlaget er faktisk ganske afbalanceret. Politiken, 25.12.22

⁹) Jf. Socialdemokratiet: Det vil vi.

<https://www.socialdemokratiet.dk/vaer-med/donationer/>

¹⁰) SVM-regeringen: Ansvar for Danmark, s. 9. øverst.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

¹¹) Jf. Nørgaard, Sarah Christine: Øvre middelklasse vinder mest på skattelettelse. 15.12.22. Fagbladet 3F.

<https://fagbladet3f.dk/artikel/skattelettelse-til-alle-men-den-stoerste-gevinst-qaar-til-den-oevre-middelklasse>

af topskattebetalerne er ledere og virksomhedsejere og 1/3 akademikere. Kun 4 pct. af faglærte og 2 pct. af ufaglærte betaler topskat.¹²

Det må på den anden side anerkendes, at også beskæftigelsesfradraget øges med 1444 kr. om året, men for den enkelte lønmodtager betyder det kun omkring 360 kr. mere om året. Endvidere indføres en "toptopskat" på 20 pct., men det sker først for de 5 pct. højeste indkomster over 2½ mio. kr.¹³ Alt i alt er essensen af denne indkomstskatte"reform" overvejende en væsentlig lettelse for de højere indkomster.¹⁴ Danskere, der tjener mellem 750.000 kr. vil med regeringens forslag få en skattelettelse på 11.250 kr. om året svarende til 937. kr. om måneden.¹⁵

Endvidere nedsættes af arveafgiften fra 15 til 10 pct., hvilket selvfølgelig aktionærer, selvstændige og ledere tjener på dvs. igen de økonomisk velstillede.

Den ny regerings skattepolitik er således overvejende en skattepolitik for de rige dvs. en borgerlig skattepolitik.

VELFÆRDEN GENERELT UNDERGRAVES.

For **velfærden generelt** må det på den ene side anerkendes som positivt, at regeringsgrundlaget sikrer opretholdelse af velfærdens standard ved, at pengene skal følge med antallet af børn og ældre¹⁶ (det demografiske træk), men på den

¹²) Jf. Nørgård, Asbjørn Sonne m.fl.: *Topskatten betales af ledere og akademikere – ikke af faglærte og ufaglærte.* CEVEA, 17.12.21. <https://cevea.dk/wp-content/uploads/2021/12/Topskatten-betales-isaer-af-ledere-og-akademikere.pdf>

¹³) Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 3.1: *Beskæftigelse*, s. 13 – 14 <https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/> og jf. Proschold, Jonas: De vigtigste punkter i regeringsgrundlaget. Politiken. 14.12.22. <https://politiken.dk/indland/politik/art9122595/Her-er-de-vigtigste-punkter-i-regeringsgrundlaget>

¹⁴) Jf. Obbekær, Mie: *Den øvre middelklasser vinder på skattelettelser.* Fagbladet 14.12.22. <https://fagbladet3f.dk/artikel/skattelettelser-til-alle-men-den-stoerste-gevinst-gaar-til-den-ovvre-middelklasse>

¹⁵) Jf. BT: *Det betyder skattelettelserne for dig.* 14.12.22. <https://www.bt.dk/forbrug/ny-regering-det-betyder-skattelettelserne-for-dig>

¹⁶) Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 2.5: *Rammer for finanspolitikken*, s. 11 - midten <https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

anden side indføres med regeringsgrundlaget "et skattestop"¹⁷, som vil forhindre, at der opkræves midler til et sådant yderligere løft af velfærden ud over det demografiske træk, som ellers er blevet givet fra 2018 til 2022.

Tilmed vil det demografiske løft i realiteten blive undermineret og udhulet gennem **krav om afbureaukratisering** for mindst 3 milliarder i kommunerne¹⁸, hvilket skal finansiere lønloftet til offentligt ansatte. Da den kommunale administration gennem mange års snævre økonomirammer og effektiviseringsbestræbelser for længst er trimmet, vil disse nye "effektiviseringskrav" i realiteten vil være spareøvelser på bekostning af velfærdens standard.

På det mere overordnede plan er det i værste fald foruroligende, at Socialdemokratiet i det nye regeringsgrundlag tilslutter sig et hidtil borgerligt formuleret mål om "at bevæge Danmark **fra en velfærdsstat til et velfærdssamfund**".¹⁹ "

Betegnelsen "velfærdssamfund" dækker i velfærdsforskningen og velfærdshistorien over en "liberalistisk velfærdsmodel" med meget privat leveret (betalings)velfærd i modsætning til den universelle "velfærdsstat" med mange offentligt leverede gratisydelse.²⁰

I det ny regeringsgrundlag har Venstre da også fået indføjet mål om, at der i velfærden skal indføres langt flere "fritvalgsordninger"²¹ som gennemgangsport til, at der udvikles ". en vifte af forskellige offentlige og private tilbud. . så flere får lyst og mulighed for at byde ind på velfærdsopgave". Markedsgørelse af velfærden i skikkelse af fx "Fritvalgsordninger" skal altså være løftestang for mere privat leveret

¹⁷⁾ Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 2.4: Skat, s. 10 – for neden.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

¹⁸⁾ Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 3.3: Rekruttering, s. 17 – øverst.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

¹⁹⁾ Jf. SVM – regeringen: Ansvar for Danmark, afsnit 3: "Velfærd 2.0 – et reformprogram, der udvikler Danmark", s. 12 – midten og. Jf. afsnit 3.2.: "Frisættelse", s. 14 for neden

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

²⁰⁾ Jf. Lund, Henrik Herløv: Nyliberalismen og velfærden. Juni 2007

<https://henrikherloevlund.dk/wp-content/uploads/artikler/Nylibboog.doc>

og jf. Wikipedia: Velfærdsmodeller.

<https://da.wikipedia.org/wiki/Velf%C3%A6rdsmodel>

²¹⁾ Jf. SVM – regeringen: Ansvar for Danmark Jf. afsnit 3.2.: "Frisættelse", s. 15 for neden

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

velfærd altså for en privatisering af velfærden: Privat leveret hjemmehjælp i første omgang, men formentlig også flere private hospitaler, daginstitutioner og plejehjem.

Den socialdemokratiske accept heraf rejser spørgsmålet, hvorvidt S er på vej væk fra den universelle velfærdsstat?

FORRINGELSER PÅ CENTRALE VELFÆRDSOMRÅDER.

Indenfor offentligt velfærdsservice står særligt **uddannelsesområdet** til forringelse. Ganske vist må det anerkendes, at den kommende regering vil afsætte flere midler til tekniske uddannelser og velfærdsuddannelser, men det skal ske ved at begrænse adgangen til videregående uddannelse gennem at afkorte halvdelen af kandidatuddannelserne med et år og gennem beskæring af adgangen til SU med ligeledes 1 år.²² Hvilket vil øge uligheden i uddannelse ved navnlig at afholde unge fra mindre bemidlede hjem i at søge ind på kandidatuddannelser.

Også **beskæftigelsesindsatsen** forringes gennem besparelser på 3 mia. på jobcentre²³, hvilket kan vise sig nok så problematisk i en situation, hvor en international økonomisk krise er under opsejling og stigende arbejdsløshed truer.

Hvor skatteændringerne som beskrevet primært tilgodeser de økonomiske velstillede, forringes **det sociale sikkerhedsnet** til gengæld for de fattigste gennem afløsning af tilskuddet til fattige børnefamilier²⁴. Samlet vil disse ændringer i skat og overførselsindkomster øge den sociale ulighed mærkbart.

Endvidere forringes **tilbagetrækningsmulighederne** med "Ansvar for Danmark". Det må på den ene side anerkendes, at Arnepensionen bevares, men til gengæld vil på den anden side seniorpension blive markant forringet, idet den fremover først vil

---

²²) Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 3.5: Uddannelse, s. 21 – midten.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

²³) Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 3.1: Beskæftigelse, s. 13 – øverst.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

²⁴) Jf. "Ansvar for Danmark", afsnit 3.1: Beskæftigelse, s. 14 – midten.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

kunne søges 3 år før pensionsalderen mod hidtil 6 år før. Endvidere nedsættes ydelsen fra omkring 19.500 kr. om måneden fra enlige til 15.000 kr.²⁵ Det vil navnlig ramme de med mest belastende, men ringest aflønnede jobs.

OGSÅ LØNMODTAGERKÅR FORRINGES.

Endelig vil den nye regering med S i spidsen gennemføre Thorning – regeringens gamle ide om at **øge arbejdstiden** ved at sløjfe en helligdag, nærmere bestemt ”Store bededag”. Først tilmed uden lønkompensation, hvilket regering dog senere har trukket i land på. Uanset hvad er der tale om et klart indgreb i velerhvervede lønmodtagerrettigheder.

Ganske vist har eksperter som Bent Greve, professor og mangeårig socialdemokratisk folketingskandidat, hævdet, at det sagtens kan lade sig gøre uden, at nogen bliver stressede af den grund, fordi ”danskerne er et af de folk i verden, som arbejder mindst” = har et af de laveste årlige arbejdstimetal i OECD.²⁶ Det er også statistisk korrekt, at når man måler på antallet af timer pr. beskæftiget = for dem på arbejdsmarkedet, så ligger danskerne lavt.

Men Bent Greve glemmer at nævne, at måler man arbejdstimetallet i forhold til befolkningen – i stedet for antallet af beskæftigede – så placerer den danske befolkning sig ganske anderledes, idet så ligger danskerne højt.²⁷ Det hænger sammen med en meget høj arbejdsmarkeds-deltagelse i Danmark, hvor langt de fleste af både mænd og kvinder arbejder, mens det i en række af de lande, som ligger over Danmark i timetal pr. beskæftiget, er arbejdsmarkedsdeltagelsen til gengæld lavt, fordi mange kvinder er uden for arbejdsmarkedet.

---

²⁵) Jf. ”Ansvar for Danmark”, afsnit 3.1: Beskæftigelse, s. 15 – for neden.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

²⁶) Jf. interview med Bent Greve i ”Nevpert, Steffen”: Dansk arbejdstid er en af de laveste i verden”. TV2, 16.12.22.

<https://nyheder.tv2.dk/business/2022-12-16-dansk-arbejdstid-er-blandt-de-laveste-i-verden-men-vi-kan-ikke-fordrage-at-miste>

²⁷) Jf. Sofie Valentin Weiskopf, Michèle Naur, Michael Drescher og Mathilde Lund Holm: Er den danske arbejdstid lav? Analyse fra Danmarks Statistik, 29.11.17.

<https://dst.dk/Site/Dst/Udgivelser/nyt/GetAnalyse.aspx?cid=29542>

Det betyder til gengæld, at tiden til samvær, børn og familieliv for arbejdende danskere samlet er langt lavere end tilfældet i lande, hvor kvinderne overvejende er hjemmegående. Forøgelse af arbejdstiden gennem inddragelse af fridage er således i realiteten et langt større indgreb i danske familiers liv muligheder for et liv uden for arbejdet end det fremstår, hvis man kun ser det i forhold til den enkelte lønmodtagers timetal.

Alt i alt indebærer grundlaget for SVM - regeringen på trods af Socialdemokratiets fremgang ved valget og på trods af det røde flertal således et mærkbart udsalg fra Socialdemokratiets side af både velfærd og lønmodtagerrettigheder.

KØB PÅ GRØNNE AMBITIONER.

S erklærede i sit valgprogram også at ville ”skrue op for den grønne omstilling”²⁸

Det må på den ene side anerkendes som positivt, at ”Ansvar for Danmark” lægger op til at fremrykke målet om klimaneutralitet fra 2050 til 2045 og at sætte et nyt mål om 110 procents reduktion af drivhusgasser i 2050 i forhold til 1990²⁹. Men på den anden side mangler der i regeringsgrundlaget fuldstændig økonomiske midler og virkemidler til at gennemføre dette og der er under alle omstændigheder tale om mål på den meget lange bane, som næppe får den store betydning for klimapolitikken i denne regeringsperiode. En relativt gratis omgang med andre ord.

Hertil kommer, at regeringsgrundlaget stort set mangler konkrete tiltag, hvad angår det nok så nærværende og krævende mål om 70 pct. reduktion i 2030. Ganske vist indføres en passagerafgift på indenrigsflyvning, men selvom afgiften hæves fra 13 kr. til 100 kr.³⁰ er der fortsat tale om et overvejende symbolsk tiltag.

²⁸) Jf. Socialdemokratiet: Det vil vi.

<https://www.socialdemokratiet.dk/vaer-med/donationer/>

²⁹) Jf. ”Ansvar for Danmark”, afsnit 4.2: Nye klimamål, s. 28 – for neden.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

³⁰) Jf. ”Ansvar for Danmark”, afsnit 4.3: Vision for den danske fødevarerproduktion s. 29 – midten.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

Danmarks helt store klimasynder er **landbruget**, som i 2030 forventes at ville stå for mere end 30 pct. af udledningen af drivhusgasser, selvom landbruget beskæftiger mindre end 5 pct. af befolkningen. Men Venstres traditionelle rolle som talerør for og beskytter af landbruget synes at være sejret. Det gælder ikke mindst på **klimaområdet**. Ganske vist må det anerkendes, at regeringsgrundlaget på den ene side ganske vist fastslår, at der SKAL indføres en drivhusgasafgift for landbruget, men på den anden side bliver det nok afgørende spørgsmål om med hvilken sats ubesvaret og der anvises heller ikke andre midler til at sikre reduktioner af landbrugets udledninger af drivhusgasser.³¹ I fraværet af en effektiv reduktionsindsats i landbruget vil det resultere i, at andre sektorer skal levere drivhusgasreduktionerne. Hertil kommer at landbruget tegner til at blive frikøbt for udgifter, idet ikke alene provenuet af afgiften tilbageføres, men investeringer i landbrugets grønne omstilling også skal betales med skatteyderpenge.³² Det må befrygtes, at regeringsgrundlagets manglende konkretisering på dette område dækker over, at Venstre har betinget sig – og fået stiltiende accept af – at landbruget friholdes for at betale for sin egen CO₂-forurening og at omkostningerne herved overvæltes på forbrugere og andre sektorer.

Også på et andet område synes der af hensyn til Venstre fra Socialdemokratiets side at være givet køb på den grønne politik overfor landbruget, nemlig hvad angår **beskyttelsen af vores drikkevand** mod landbrugets forurening med sprøjtegifte. I det nye regeringsgrundlag hedder det kun at ”Regeringen vil tage initiativ til en akut plan for at beskytte drikkevandsboringerne, hvor det sikres, at alle parter gør en stor indsats og har incitament til at omstille”.³³ Dette peger klart i retning af frivillige aftaler, hvilket imidlertid indtil nu stort set ikke har ført til noget på grund af modarbejdelse fra landbrugsorganisationerne. Der forelå ellers en politisk aftale fra 2019 om, at hvis landmænd ikke frivilligt gik med til sprøjtestop omkring drikkevandsboringer, så skulle der gennem lovgivning indføres forbud herimod.

---

³¹) Jf. ”Ansvar for Danmark”, afsnit 4.7: En grønnere transport s. 32 – midten.

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

³²) Jf. ”Ansvar for Danmark”, afsnit 4.3: Vision for den danske fødevarerproduktion s. 30 – øverst

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

³³) Jf. ”Ansvar for Danmark”, afsnit 4.8: Natur og biodiversitet s. 33 – øverst

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

Og Mette Frederiksen lovede i valgkampen at ville etablere 200.000 hektar sprøjtefrie grundvandsparker.³⁴

Men dette løfte synes nu droppet og landbruget synes på endnu et område at gå fri af indgreb mod dets forurening.

Snarere end at opfylde løftet om at skrue op for en grøn fremtid kan det befrygtes, at S med "Ansvar for Danmark" i betydelig grad til at har accepteret borgerlig fodslæbende klima-og miljøpolitik.

III. PERSPEKTIVER.

BGRUNDELSER FOR "NØDVENDIG POLITIK" HOLDER IKKE.

Mette Frederiksen og Socialdemokratiet har forsøgt at bygge kursskiftet og de store indrømmelserne til de borgerlige på en "brændende platform" af krise og nødvendighed, idet man har begrundet udbuds"reformerne" og de hermed følgende forringelser af velfærd, lighed og lønmodtagerkår, at det er "**den nødvendige politik**" for at **udbygge det økonomiske råderum** på trods af krisen.³⁵

MEN begrundelsen holder ikke. Godt nok dør danskerne med en inflations – og energikrise, men den danske samfundsøkonomi som sådan er pt. bomstærk med historisk høj beskæftigelse og massive betalingsbalanceoverskud. Og hvad angår de offentlige finanser, så er de stadig overholdbare på sigt.³⁶

³⁴ Jf. Hansen, Kjeld: Nu kommer de grønne løftebrud, Politiken, 17.12.22.

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art9126982/G%C3%A5rdejer-og-journalist-Nu-kommer-de-qr%C3%B8nne-l%C3%B8ftebrud.-Bare-vent>

³⁵ Jf. "Ansvar for Danmark", Præambel: s. 3 – nederst

<https://www.stm.dk/statsministeriet/publikationer/regeringsgrundlag-2022/>

³⁶ Jf. Christen Sørensen: Drop nu den økonomiske krisesnak. Politiken, 14.12.22.

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art9118866/Drop-nu-den-%C3%B8konomiske-krisesnak.-Der-er-ikke-et-eneste-europ%C3%A6isk-land-der-har-et-bedre-udgangspunkt-end-Danmark>

Ifølge Finansministeriets fremskrivninger vil vi med den nuværende økonomiske politik have en offentlig nettoformue på 46 procent af BNP i 2080.³⁷

Man må også spørge, hvad meningen er med 5 milliarder i skattelettelser, hvis regeringen er bekymret for størrelsen af det økonomiske råderum. For disse lettelser øger jo ikke råderummet, men reducerer tværtimod dette.³⁸

Hertil kommer, at der er andre løsninger for så vidt at udbygge det økonomiske råderum. En nærliggende kilde til at udbygge skatteindtægterne handler om at tilbagerulle de skattelettelser, som primært borgerlige regeringer har givet de seneste årtier, fortrinsvis til de velstillede. I varig virkning er der på indkomstskat, afgifter og ejendomsskat givet lettelser på omkring 65 mia. kr. årligt.³⁹

Det anden oplagt vej til at øge råderummet handler om at fremskynde pensionsbeskatningen. Den danske stat har aktuelt et tilgodehavende på omkring 1750 mia. kr., som efter gældende regler først beskattes ved udbetaling af pensionerne dvs. over en længere årrække. Denne pensionsbeskatning kunne i stedet fremrykkes til indbetalingstidspunktet. Indregnes hele den udskudte pensionsbeskatning i dag, vil gevinsten være 2 -3 procent af BNP svarende til en årlig forbedring af de offentlige finanser på mellem 40 og 60 mia. kr.⁴⁰

Et andet problem man også henviser til som begrundelse for udbudsreformer er **arbejdskraftmanglen**. Også her er begrundelserne diskutabile. Den *akutte arbejdskraftmangel* kan ikke begrunde udbudsreformerne, idet disse tiltag først vil virke på langt sigt hen mod 2030. Den akutte arbejdskraftmangel må i sig selv også betragtes som en midlertidigt, konjunkturelt fænomen, som den fremvoksende internationale økonomiske krise sandsynligvis vil ændre på gennem økonomisk afmatning og stigende arbejdsløshed. Hvad angår *den langsigtede*

---

³⁷) Jf. Nielsen, Jon: *Den brændende platform for klassiske udbudsreformer er iskold*. s. 3. AE – rådet, 14.12.22. <https://www.ae.dk/analyse/2022-12-den-braendende-platform-for-klassiske-arbejdsudbudsreformer-er-iskold>

³⁸) Jf. Nielsen, Jon: *Den brændende platform for klassiske udbudsreformer er iskold*. AE – rådet, s.4 14.12.22. <https://www.ae.dk/analyse/2022-12-den-braendende-platform-for-klassiske-arbejdsudbudsreformer-er-iskold>

³⁹) Jf. Lund, Henrik Herløv Lund: *Udbygning af råderum efter forsvarsaftalen*. Juni 2022. <https://henrikherloevlund.dk/wp-content/uploads/2022/07/Raaderumefterforsvarsaftalen.pdf>

⁴⁰) Jf. Lund, Henrik Herløv Lund: *Udbygning af råderum efter forsvarsaftalen*. Juni 2022. <https://henrikherloevlund.dk/wp-content/uploads/2022/07/Raaderumefterforsvarsaftalen.pdf>

arbejdskraftmangel på navnlig faglærte og velfærdsprofessionelle er det et reelt problem, men kan fx ikke begrunde topskattelettelser, som ikke vil give mange flere velfærdsuddannede og teknisk uddannede. Det samme gælder for sociale forringelser, som heller ikke giver mange flere håndværkere, sygeplejer osv. – om overhovedet nogen.⁴¹

Endelig har man fra socialdemokratisk hold som begrundelse for at gå til højre anført **parlamentariske forhold**, nærmere bestemt at det ”røde flertal” var spinkelt i og med, at det byggede på de nordatlantiske mandater. Men det gælder jo også for SVM, at de tre partier heller ikke tilsammen har 90 mandater og således også er relativt smal. Det har også fra socialdemokratisk hold været peget på, at de Radikale pegede på en regering hen over midten som et argument for, at man ikke kunne satse på et rødt flertal. Men de Radikale endte jo med ikke at gå ind i og ej heller blive støtteparti for SVM – regeringen på grund af, at de politisk ikke følte sig dækket ind på særligt undervisnings-, unge – og klimaområdet. Det stiller spørgsmålet, hvorvidt de Radikale trods alt ikke havde kunne finde sig til rette i en centrum-venstre-regering, hvor de politisk ville have kunnet få langt større indrømmelser på de nævnte områder.

Og det må ganske vist på den ene side formodes, at SVM – regeringen i et vist omfang kan regne med støtte fra RV, uanset at partiet i sidste ende valgte at stå uden for regeringen og har erklæret at ville være ”en fri fugl”. MEN: Til gengæld indbefatter regeringens mandattal på den anden side moderaternes politisk og parlamentarisk uerfarne og inhomogene folketingsgruppe, hvilket må vurderes at være et noget usikkert grundlag, når man husker de mange udspaltninger og løsgængere i det forrige folketing.

KONKLUSION: S TILBAGE I ”CORYDONISMEN”?

Man må som anført på den ene side anerkende, at S ved at gå i regering med V og M på enkelte områder har opnået forbedringer i eller at forsvare eksisterende velfærd. MEN: Der er på den anden side mange og ikke mindst store indrømmelser til de

---

⁴¹⁾ Jf. Nielsen, Jon: *Den brændende platform for klassiske udbudsreformer er iskold*, s. 5. AE – rådet, 14.12.22. <https://www.ae.dk/analyse/2022-12-den-braendende-plattform-for-klassiske-arbejdsudbudsreformer-er-iskold>

borgerlige (V + M). Og desværre overstiger disse negative borgerlige nedslag i betydelig grad de positive elementer i regeringsgrundlaget. Netto betragtet er indrømmelserne fra S til de borgerlige desværre langt større end tilfældet i modsat retning.

Med SVM – regeringen har Mette Frederiksen ganske vist også opnået, at den borgerlige personhætz mod hende for magtmisbrug og lovbrud i forbindelse med Mink-sagen bremses og at en rigsretssag ikke kommer på tale. Dette er selvfølgelig i sig selv godt, al den stund der var tale om en hysterisk og hadefuld og helt ubegrundet og usaglig kampagne fra blå side.

MEN: Jf. vurderingen fra 3 universitetsprofessorer synes en rigsretssag under alle omstændigheder ikke at ville have haft nogen gang på jorden. Derfor må man spørge, om ikke Mette Frederiksen med de store politiske indrømmelser til de blå har købt sig fred med dem for minksagen til en for høj pris?

Med SVM regeringen er S blevet trukket betydeligt til højre. Spørgsmålet er, om der med regeringsdannelsen også er sket et egentligt **politisk kursskifte** hos S?

2011 til 2015 førte S en økonomisk politik, der i lange stræk matchede de foregående borgerlige regerings neoliberalistisk inspirerede politik. Man gennemførte skattelettelser, ydelsesforringelser, privatiseringer og indgreb mod lønmodtagerne (fx lærerne). En politik, der efter den daværende finansminister fik betegnelsen "corydonisme".

Det var en politik, som Mette Frederiksen og S efterfølgende lagde afstand til og hvor man under S – regeringen 2018 til 2022 også må anerkendes for på lange stræk at have ført en anden, mere klassisk velfærdsorienteret linje.

Men spørgsmålet er, om etableringen af SVM – regeringen er udtryk for, at S med Mette Frederiksen i spidsen nu igen slår ind på en tilsvarende højrelinje med en "reform"- politik, som på lange stræk synes at rumme tilsvarende elementer, som tilfældet under SR – regeringen og Thorning/Corydon.⁴²

Er S på vej tilbage til **corydonismen**?

---

⁴²⁾ Jf. Dragsted, Pelle: *Nødvendighedens brutale politik er tilbage*. Politiken, 25.12.22

<https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art9133622/N%C3%B8dvendighedens-dogmer-er-tilbage.-Og-Corydon-kan-n%C3%A6sten-ikke-skjule-sin-skadefryd>

DAGENS TEGNING: BLÅ BLOK⁴³**Danmark har fået en ny regering.**

⁴³Politiken, 16.12.22.

<https://politiken.dk/debat/dagenstegning/art9077399/BI%C3%A5-blok>